

mei 2026

BEGEERTE & VERLANGEN

Onze verlangens zien

De natuur staat nu overal op het punt om uit te barsten in vele kleuren, vormen, geuren en geluiden. Waarop is al die beweging gericht? En welke neigingen treffen we in onszelf aan? Hoe vinden we die op ons levenspad? Wat willen we zo maar even vluchtig, en wat willen we deep down werkelijk?

De oude vrouw steekt de kluzenaarshut in brand (China, tijd van ontstaan onbekend)

Een oude vrouw in China ondersteunde vele jaren lang een monnik. Ze bouwde voor hem een kluzenaarshut en voorzag hem van voedsel en kleding.

Na 20 jaar vroeg ze zich af wat hij bereikt had en besloot hem op de proef te stellen. Ze haalde een mooi meisje uit het dorp en stuurde haar naar de kluzenaar met de opdracht hem te omhelzen en dan te vragen hoe hij zich voelde.

Het meisje streelde de monnik en vroeg: 'Hoe voel je je nu?'

'Een verweerde boom op een koude rots heeft in de winter geen warmte', antwoordde de monnik.

Het meisje ging terug naar de oude vrouw en vertelde haar wat er gebeurd was.

'Wat?' zei de oude vrouw. 'Heb ik al die jaren een bedrieger ondersteund?' Ze greep een stok, snelde naar de kluzenaarshut en sloeg de monnik, waarbij ze uitriep: 'Maak dat je wegkomt!' Daarna brandde ze de kluzenaarshut tot op de grond af.

Bronnen:

Florence Caplow & Susan Moon (2013) Het verborgen licht, blz. 87.

Koan uit de Shaseki-shu (Verzameling van steen en zand), de Shumon Kattoshu (Verstrengelde wijnstokken) en de Wudeng huiyuan (Het wezenlijke verzameld uit de Optekeningen van de vijf vlammen). Vertaald door Kirchner in Entangling Vines; Reys en Sensaki in Zen Flesh, Zen Bones, blz. 24; Sanford in ZenMan Ikkyu, blz. 158; Hoffman in The One Hand, blz. 193 e.v.; en in andere bronnen.

De bloemenhal op de verjaardag van de Boeddha (Japan, 13de eeuw)

De nonnen van Tokeiji waren beroemd om hun mooie en kunstige bloemversieringen op de verjaardag van de Boeddha. Meesteres Yodo, abdis van Tokeiji en vroeger keizerlijke prinses, schreef naar aanleiding daarvan een gedicht:

Versier het hart van de toeschouwers,
want de Boeddha van de bloemenhal
is nergens anders.

Haar dienaressen maakten eveneens gedichten. Ika, een vroegere hofdame, schreef:

Gooi de jaren van het verleden op straat.
Wat nu geboren wordt op het bloemenpodium –
laat het zijn pasgeboren kreet aanheffen.

Bronnen:

Florence Caplow & Susan Moon (2013) Het verborgen licht, blz. 69.

Koan uit de Shonan-katto-roku (Optekening van de Shonan-koan). Vertaald door Leggett in Samurai Zen, 116-117; en Morrell in Zen Sanctuary of the Purple Robes, blz. 55.